

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: J. T., narozený X,
bytem X,
proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 1292/25, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. Xa ze dne 3. 7. 2025,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č. j. Xa ze dne 3. 7. 2025 a jemu předcházející rozhodnutí č. j. Xb ze dne 4. 3. 2025 se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Řízení před správním orgánem

1. Rozhodnutím č. j. Xb ze dne 4. 3. 2025 žalovaná přiznala žalobci od 14. 10. 2024 invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Na základě posudku lékaře Institutu posuzování zdravotního stavu totiž dospěla k závěru, že pracovní schopnosti žalobce poklesly o 45 %.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

Podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, se v takovém případě jedná o invaliditu prvního stupně.

2. Žalobce proti tomuto závěru brojil námitkami. Měl za to, že jeho pracovní schopnosti poklesly více než o 45 %. Psychické potíže měl již od roku 2019, kdy vyhledal odbornou pomoc. Nic mu ale nepomáhalo. V roce 2023 byl již hospitalizován. Invalidita mu tudíž měla být přiznána ve vyšším stupni a již od roku 2019.
3. Žalovaná své rozhodnutí změnila tak, že od 11. 6. 2025 přiznala žalobci invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně. V řízení o námitkách nechala vypracovat posudek lékařem Institutu posuzování zdravotního stavu, z něhož vyplynulo, že hlavní příčina nepříznivého zdravotního stavu žalobce do 10. 6. 2025 spadala pod kapitolu V (Duševní poruchy a poruchy chování), položku 4c (Afektivní poruchy – poruchy nálady, Deprese, mánie, hypomanie, cyklotymie, dystymie; středně těžké postižení, depresivní či manické epizody středně těžké, dostatečně dlouhé remise, značně snížená úroveň sociálního fungování, výkon některých denních aktivit omezen) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Pro míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení vyhláška o posuzování invalidity stanovuje rozmezí 30–45 %. Posudkový lékař zvolil poklesu pracovní schopnosti žalobce na dolní hranici. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobce tedy do 10. 6. 2025 činila 30 %, což neodpovídalo invaliditě žádného stupně. Od 11. 6. 2025 hlavní příčina nepříznivého zdravotního stavu žalobce spadala pod kapitolu V (Duševní poruchy a poruchy chování), položku 3c (Schizofrenie, schizofrenní poruchy a poruchy s bludy; středně těžké postižení, značně snížená úroveň sociálního fungování, jediná ataka nebo ojedinělé ataky, po které/kterých přetrvává reziduální symptomatika, výkon některých denních aktivit narušen) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Pro míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení vyhláška o posuzování invalidity stanovuje rozmezí 30–45 %. Posudkový lékař zvolil horní hranici daného rozmezí s ohledem na tíži onemocnění žalobce, přičemž tuto hodnotu zvýšil o 10 % podle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity. Pracovní schopnosti žalobce tedy od 11. 6. 2025 poklesly o 55 %, což odpovídalo invaliditě druhého stupně [§ 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění].

II. Řízení před soudem

4. Proti rozhodnutí žalované o námitkách žalobce brojil žalobou. Měl za to, že mu invalidní důchod měl být přiznán již od roku 2019, kdy byl poprvé psychiatricky vyšetřen a byla mu diagnostikována depresivní porucha. Nejpozději mu však invalidní důchod měl být přiznán od roku 2023, kdy byl hospitalizován.
5. Žalovaná považovala žalobu za nedůvodnou. Vycházela z posudku lékaře Institutu posuzování zdravotního stavu, z něhož vyplývá, že žalobce je od 11. 6. 2025 invalidní ve druhém stupni. Posudek považovala žalovaná za objektivní. S ohledem na námitky žalobce navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí.

III. Posouzení věci

6. Napadený výrok rozhodnutí žalované krajský soud přezkoumal podle § 75 odst. 2 soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

Obecná východiska

7. Předmětem řízení bylo posouzení nároku žalobce na invalidní důchod, tedy na dávku podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem. Podle § 39 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 % (odst. 1). O invaliditu prvního stupně se jedná, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 % [odst. 2 písm. a)]. O invaliditu druhého stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 % [odst. 2 písm. b)]. O invaliditu třetího stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 70 % [odst. 2 písm. c)].
8. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (§ 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
9. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
10. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby posudková komise, konkrétně odbor posudkové služby v Plzni, vypracovala posudek o zdravotním stavu žalobce. Tento postup navrhla i žalovaná.

Závěry posudkové komise

11. Posudková komise dospěla k závěru, že pracovní schopnosti žalobce od 14. 10. 2024 poklesly o 50 %, a proto se v jeho případě jednalo o invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. Posudková komise u žalobce shledala dominantním postižením, jak ho vymezuje kapitola V (Duševní poruchy a poruchy chování), položka 3d (Schizofrenie, schizofrenní poruchy a poruchy s bludy; těžké postižení, častější ataky, mezi atakami přetrvává závažná reziduální symptomatika, výkon některých denních aktivit podstatně narušen) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Pro tuto diagnózu vyhláška o posuzování invalidity stanovuje rozmezí 50–60 %. Míru poklesu pracovní schopnosti posudková komise zvolila na dolní hranici uvedeného rozmezí. Pracovní schopnosti žalobce tedy poklesly o 50 %, což odpovídá invaliditě druhého stupně. Za datum vzniku příslušného stupně invalidity posudková komise určila den, kdy žalobci skončila hospitalizace v Psychiatrické nemocnici v Dobřanech (viz propouštěcí zpráva MUDr. M. M. ze dne 21. 10. 2024). Platnost stanovila do 28. 2. 2027.
12. Posudek splňuje formální náležitosti vyžadované § 7 vyhlášky o posuzování invalidity, Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

včetně závěru o tom, že žalobce z důvodu svého dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopen výkonu nadměrně psychicky náročné práce, ve vypjatých stresových situacích, v třísměnném provozu a se zvýšeným odpovědnostním rizikem. Žalobce je schopen výkonu práce respektující výše uvedená omezení, případně méně náročné administrativní práce.

13. Posudková komise shrnula, že z doložené lékařské dokumentace nelze učinit závěr o tom, že žalobci měl být přiznán invalidní důchod k dřívějšímu datu. Při určování poklesu pracovní schopnosti přitom musí posudková komise vycházet ze zdravotního stavu pojištěnce **doloženého výsledky funkčních vyšetření** (§ 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění). Posudková komise na str. 6–7 posudku shrnula, že u žalobce byla prokázána středně těžká depresivní fáze v únoru 2023 bez dokladované chronicity postižení. Po lékařské zprávě z hospitalizace z přelomu ledna a února roku 2023 měla posudková komise k dispozici až zprávu z hospitalizace z přelomu září a října roku 2024. Z mezidobí nebyly žádné zprávy z ambulantních psychiatrických kontrol, které by svědčily pro léčbu nevládaného či obtížně zvládaného psychického postižení depresivního či psychotického charakteru. Ani lékařská zpráva z psychiatrického vyšetření z roku 2019 nesvědčila po uznání invalidity.
14. Soud posudek vyhodnotil jako úplný a přesvědčivý, odpovídá i na námitky (sutková tvrzení), které žalobce uplatnil přímo v žalobě. Vůči složení posudkové komise a obsahu posudku účastníci ostatně nic nenamítli.
15. Protože posudek splňuje požadavky setrvalé kladené na tento typ důkazu, řádně prokazuje skutkový stav k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované. Jasně z něj plyne, že pokles pracovní schopnosti žalobce odpovídá 50 %, což podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění odpovídá invaliditě druhého stupně, která byla dána ke dni napadeného rozhodnutí žalované o námitkách, tak i ke dni jemu předcházejícímu rozhodnutí, jímž žalovaná přiznala žalobci invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně.

IV. Závěr

16. Jelikož žalovaná vycházela z toho, že žalobce je invalidní ve druhém stupni až od 11. 6. 2025, bylo její rozhodnutí založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Soud proto její rozhodnutí zrušil pro vady podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc jí vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.). Zároveň zrušil i předcházející rozhodnutí žalované č. j. Xb ze dne 4. 3. 2025, protože trpí stejnou vadou (§ 78 odst. 3 s. ř. s.).
17. Žalovaná bude v dalším řízení vycházet ze skutkového stavu zjištěného na základě provedení dokazování v soudním řízení, tedy že **invalidita druhého stupně žalobci vznikla ke dni 14. 10. 2024 a trvá do 28. 2. 2027** (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
18. Procesně úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů řízení, které účelně vynaložil vůči procesně neúspěšné žalované (§ 60 odst. 1 věty první s. ř. s.). Podle obsahu soudního spisu mu však žádné nevznikly. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 7. dubna 2026

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

Mgr. Jan Šmakal v.r.
soudce

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.